

2023

Pensioenfonds UWW
Jaarverslag Verantwoord Beleggen

Voorwoord

Pensioenfonds UWV (PF UWV, Fonds) wil dat zijn beleggingen bijdragen aan een duurzame samenleving. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) is voor ons daarom al geruime tijd een vanzelfsprekendheid. Wij houden in ons beleggingsbeleid rekening met mens, milieu en maatschappij en willen aansluiten bij de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

Voor u ligt het jaarverslag van PF UWV over maatschappelijk verantwoord beleggen, dat zoals gebruikelijk terugkijkt op 2023 en vooruitblijkt op wat komen gaat in 2024. We zijn al goed op weg, maar we zien ook dat er nog genoeg te doen is.

Het bestuur heeft in 2022 een nieuw MVB-beleid vastgesteld. Het uitgangspunt blijft dat MVB een goed pensioen moet opleveren voor onze deelnemers dat in een leefbare wereld genoten kan worden. Het Fonds blijft zich daarom inspannen om de in 2021 vastgestelde klimaatdoelstelling te behalen en om schendingen van arbeidsrechten binnen de beleggingsportefeuille tegen te gaan.

In 2022 is door het Fonds besloten om de uitvoering van het engagement-beleid te intensiveren. Er is middels een selectie-traject een overlay engagement manager aangesteld die voor de liquide beleggingsportefeuille het stem- en engagementbeleid heeft overgenomen.

Het fonds is in 2023 binnen de categorieën aandelen ontwikkeld en aandelen opkomend overgegaan op SDG-benchmarks. Via deze benchmarks wordt, naast een best-in-class aanpak, een significante additionele CO₂-reductie gerealiseerd en wordt gestuurd op SDG 3 (gezondheidszorg), SDG 7 (duurzame en betaalbare energie) en SDG 13 (klimaatactie).

We startten in 2020 met ons doel een flinke vermindering van de CO₂-uitstoot van onze beleggingen te realiseren. De totale uitstoot van broeikasgassen van alle bedrijven waarin we beleggen moet omlaag. We houden de hoeveelheid CO₂-uitstoot van de beleggingen bij, om te zien of dat lukt. Vanaf (begin) 2020 hebben we mooie stappen kunnen zetten die hebben geresulteerd in een daling van CO₂-uitstoot van ongeveer -73%. Daarmee komen we ruimschoots onder het niveau van de doelstellingen van het wereldwijde klimaatakkoord.

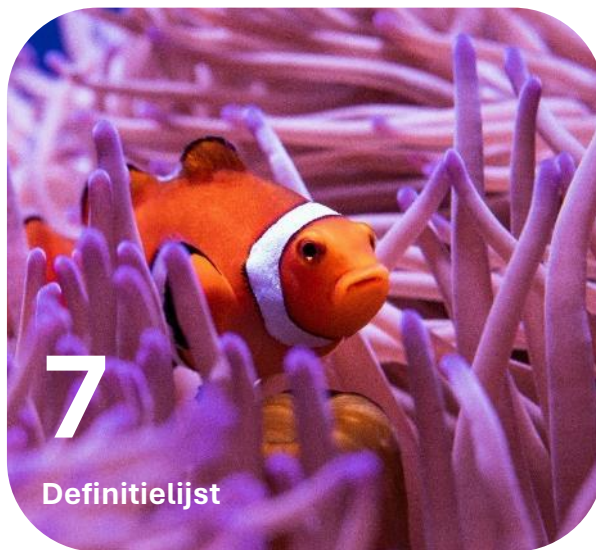
Om onze duurzame doelstellingen waar te maken spreken wij de bedrijven waarin wij beleggen ook aan op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zo willen wij positieve veranderingen teweeg brengen. Bedrijven die niet voldoen aan onze normen en daar ook geen stappen toe zetten sluiten wij uit. In dit MVB-jaarverslag kunt u daar over lezen.

Volg PF UWV bij de stappen die het al heeft gezet om maatschappelijk verantwoord te beleggen en bij de stappen die we de komende jaren nog gaan zetten.

*In het MVB-jaarverslag staat geregeld met dikgedrukte letters een **definitie** aangegeven. Klik hier op indien je meer wil weten over wat de definitie betekent.*

Inhoudsopgave

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

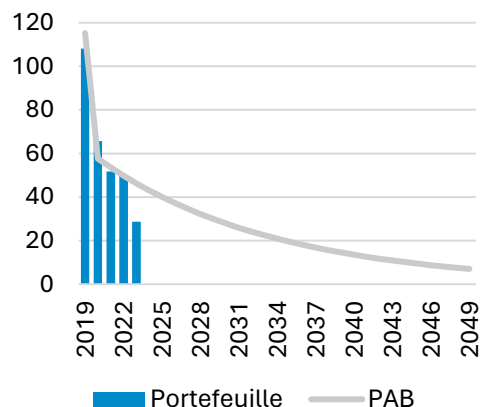
1 | KERNPUNTEN & VOORUITBLIK

Kernpunten 2023

Broeikasgasreductie

-60% minder relatieve broeikasgasemissie (scope 1 & 2) vergeleken met de benchmark.

€ 8,6 miljard

beheerd vermogen. In de **bijlagen** is een volledig overzicht van de beleggingen van het Fonds opgenomen.

Bijdrage aan de duurzame ontwikkeldoelen waar we ons op focussen (SDG 3, SDG 7 en SDG 13) bijdrage van de beursgenoteerde portefeuille

€ 943,4 miljoen
positieve bijdrage

€ 478,6 miljoen
negatieve bijdrage

Best-in-class beleggen

33%

van de extern vermogensbeheerders waar we in beleggen hanteert een **best-in-class** methodiek.

Actief eigenaarschap

64%

van de extern vermogensbeheerders waar we in beleggen doet aan actief eigenaarschap.

Screening & uitsluitingen

Controversiële wapens

Tabak

OESO-richtlijnschenders

Kolen

Controversiële landen

Olie

Hier beleggen wij niet in!

Ontwikkelingen 2023

Klimaat

In lijn met het **klimaatakkoord van Parijs** willen we ons inzetten om de opwarming van de aarde te beperken tot +1,5C ten opzichte van het pre-industriële niveau. Vanuit de Nederlandse invulling van het klimaatakkoord wordt de financiële sector gevraagd om hier via acties invulling aan te geven. We willen daarom in 2050 een emissieneutrale ('**net zero**') belegger zijn. Daarvoor stemmen wij ons vermogen af op een reductie van de langetermijn-CO₂-intensiteit van gemiddeld 7% per jaar.

In 2023 hebben we meerdere acties genomen om ons doel te bereiken om onze uitstoot te verlagen: een aanzienlijk deel van onze stem- en engagementactiviteiten waren gericht op klimaatzaken, we beleggen in bedrijven die een positieve bijdrage leveren aan het klimaat via SDG-beleggingen en groene staatsobligaties, en we beleggen niet in bedrijven met substantiële negatieve activiteiten op het klimaat (kolen en teerzanden).

Biodiversiteit

We denken dat het behoud en de verbetering van biodiversiteit en bodemgezondheid van essentieel belang is voor een schoner milieu en de productie van voedzamer en gezond voedsel.

Wij hebben dit onderwerp het afgelopen jaar besproken om onze afhankelijkheden van en impact op ecosystemen goed te begrijpen. We gaan ons de komende jaren verder in dit onderwerp verdiepen. We zijn wel gestart met **engagement** over dit onderwerp met bedrijven.

Doorlopen van beheercyclus duurzaamheidsrisico's

In 2022 en 2023 hebben wij het ESG-ricomanagementproces in drie stappen doorlopen aan de hand van de adviezen van De Nederlandsche Bank (**DNB**).

Stappen van de **risicobeheercyclus** duurzaamheidsrisico's

1. Opstellen longlist risico's. Als eerste identificeren wij de ESG-risico's op basis van meerdere externe bronnen (zoals MSCI en SFDR). Vervolgens stellen wij op basis van het bestaande Integraal Risicobeleid de risicobereidheid vast. Voor ieder risico maken we de impact van dat risico op de beleggingsportefeuille inzichtelijk en beoordelen we de materialiteit daarvan;

2. Opstellen shortlist risico's. Voor de ESG-risico's die als materieel worden gezien hanteren wij indicatoren waarmee we het risico vóór en na beheersing daarvan meten en beoordelen op basis van ons eigen MVB-beleid;

3. Opstellen en monitoren Key Risico Indicatoren (KRI's). We besteden de meeste aandacht aan de belangrijkste risico's, de zogenaamde KRI's, die uit de prioritering naar voren komen. Dit doen we met een nieuw ontwikkeld dashboard.

Aandelen ontwikkelde en opkomende landen

Wij zijn binnen onze aandelenbeleggingen overgegaan op **SDG-maatwerkindices**. Via deze benchmarks wordt, naast een best-in-class aanpak, een significante additionele CO₂-reductie gerealiseerd en wordt gestuurd op SDGs die passen bij onze duurzaamheidsthema's Klimaat en Arbeidsomstandigheden.

Wij constateerden dat, zoals de intentie was, het aantal zogenoemde ESG-leaders in de maatwerkindices aanzienlijk hoger ligt dan in de brede marktbenchmark en dat de ESG-scores bovengemiddeld zijn. De **CO₂-intensiteit** in de op maat gemaakte indices is aanzienlijk lager ten opzichte van de brede benchmark, met name in de indices voor opkomende landen. De bijdrage aan de gekozen **SDG's** ligt duidelijk hoger dan in de brede benchmark.

Komend jaar gaan wij verder met de evaluatie: welke aspecten hebben de verwachte toegevoegde waarde geleverd en waar willen we aanscherpen of bijsturen? Waar nodig zullen we de strategie van de indices verder verfijnen.

Bedrijfsobligaties

In 2022 hebben we ervoor gekozen om de gehanteerde benchmark binnen de categorie bedrijfsobligaties te veranderen naar een SRI-benchmark, waarin ten opzichte van de vorige benchmark een strengere uitsluitingsbeleid wordt gehanteerd. Dit strengere beleid binnen de benchmark sluit in de praktijk al grotendeels aan bij het uitsluitingsbeleid van pensioenfondsen UWV. Via deze benchmark wordt een verdere reductie van de CO₂-uitstoot gerealiseerd. In maart 2023 heeft het pensioenfonds deze aanpassing geïmplementeerd binnen het mandaat van investment grade bedrijfsobligaties.

Overlay engagement manager

Wij hebben vastgesteld dat er ten aanzien van het duurzaamheidsthema Arbeidsomstandigheden minder directe beleggingsmogelijkheden zijn ten opzichte van het thema klimaat. Daarom heeft het Fonds afgewogen wat de meest effectieve benadering is van het onderwerp. Wij hebben geconcludeerd dat het integreren van SDG 8 (fatsoenlijk werk) in een SDG-benchmark

voor aandelen of investment grade bedrijfsobligaties slechts een geringe toegevoegde waarde zou hebben. Het pensioenfonds heeft daarom verder invulling gegeven aan het thema arbeid door een engagement manager te selecteren.

Per 1 juli 2023 is Columbia Threadneedle aangesteld als overlay engagement manager, om zich te focussen op engagement en op het stembeleid, om zo invulling te geven aan de duurzaamheidsthema's van het fonds.

Update van het landenbeleid

In 2022 hebben we een **landenbeleid** geformuleerd. Dit beleid heeft als doel controversiële landen te identificeren waar we niet in willen beleggen, maar niet op een sanctielijst staan. Op basis van het landenbeleid worden overheden, en bedrijven met een grote overheidsinvloed, van landen waarin sprake is van ernstige schendingen op het vlak van arbeidsrechten of mensenrechten uitgesloten.

Duurzame wet- en regelgeving: SFDR

Het afgelopen jaar hebben we de laatste stappen gezet in de naleving van de in 2022 geïntroduceerde **SFDR** wet- en regelgeving. We hebben, naast ons reguliere jaarverslag, verantwoording afgelegd over de duurzaamheidskenmerken van de beleggingsportefeuille. Dit blijven we de komende jaren ook doen.

Afronding IMVB convenant

Het IMVB-convenant voor pensioenfonds, dat staat voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen, is een initiatief dat tot doel heeft om pensioenfonds te stimuleren om verantwoord te beleggen en rekening te houden met sociale en milieukwesties in hun investeringsbeslissingen.

Het IMVB-convenant voor pensioenfonds begon eind 2018 en liep af in 2022 met de laatste terugkoppeling op onze prestaties in

2023. Gedurende deze periode hebben wij gewerkt aan het implementeren van MVB in onze strategieën en praktijken. Hoewel het IMVB-convenant voor pensioenfonds is geëindigd, blijven we ons inzetten voor maatschappelijk verantwoord beleggen.

Vooruitblik 2024

De wereld staat voor een groot aantal uitdagingen op het gebied van milieu, maatschappij en politiek. De verwachtingen van de maatschappij, toezichhouders en pensioenfonds ten aanzien van MVB groeien. We zetten ons in om op de lange termijn mee te groeien met deze verwachtingen. Dat doen we terwijl we tegelijkertijd oog houden voor het behalen van positieve financiële beleggingsresultaten.

De realisatie van onze MVB-doelstelling monitoren met KPI's

Komend jaar zullen we de realisatie van onze duurzaamheidsdoelstellingen monitoren met behulp van KPI's.

Een KPI (Key Performance Indicator) is een meetbare waarde die ons inzicht geeft in de prestaties van een specifiek doel en ons in staat stelt om de voortgang van onze duurzaamheidsdoelstellingen te meten en te beoordelen of we op de juiste koers zitten. Door het monitoren van KPI's kunnen we tijdig bijsturen en verbeteringen doorvoeren om onze doelen te bereiken, en kunnen we transparantie bieden aan belanghebbenden.

Bij het bepalen van KPI's is het belangrijk om te kijken naar welke aspecten van duurzaamheid voor ons van belang zijn. Dit kunnen bijvoorbeeld energieverbruik, CO₂-uitstoot, afvalvermindering of het gebruik van duurzame materialen zijn. Door specifieke KPI's te definiëren, kunnen we de vooruitgang meten op deze gebieden en gerichte acties ondernemen.

Hetzelfde willen we gaan doen voor onze duurzaamheidsrisico's. Dit noemen we alleen geen KPI's, maar Key Risk Indicators (KRI's).

Meer inzicht in klimaatprestaties

We streven ernaar om in 2024 het inzicht in de klimaatprestaties van onze beleggingen te vergroten door de gerapporteerde CO₂-uitstoot uit te breiden met zogenaamde scope 3-emissies. Scope 3 verwijst naar de indirecte emissies die voortvloeien uit de waardeketen van een organisatie, inclusief de emissies van leveranciers, klanten en eindgebruikers. Door de gerapporteerde CO₂-uitstoot uit te breiden met scope 3 kunnen we een vollediger beeld krijgen van de klimaatimpact van onze beleggingen.

Daarnaast streven we ernaar om data toe te voegen voor een aantal categorieën waarvan we nog niet over MVB-informatie beschikten, zoals staatsobligaties. Het toevoegen van deze categorie aan het overzicht met klimaatprestaties stelt ons in staat om ook de klimaatimpact van overheidsfinanciering mee te nemen in onze beleggingsbeslissingen.

Dit betekent niet direct dat we scope 3-informatie direct integreren in onze beleggingen. We zien dat de databeschikbaarheid nog beperkt is om goed op te kunnen sturen. Per categorie beoordelen we of de data van voldoende kwaliteit is.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | **Onze MVB overtuigingen & aanpak**

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

2 | ONZE MVB OVERTUIGINGEN & AANPAK

Onze MVB overtuigingen & aanpak

MVB overtuigingen

PF UWV wil voor de deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde een betrouwbaar en goed pensioen verzorgen. Hiernaast wil het Fonds ook een positieve bijdrage leveren aan de maatschappij en probeert het de negatieve bijdrage aan de maatschappij te minimaliseren. Hierbij worden alle drie deelgebieden binnen **ESG** als belangrijk beschouwd.

Het Fonds heeft in haar MVB-beleid de volgende doelstellingen vastgelegd die het Fonds belangrijk vindt als het gaat om MVB:

1. Het pensioenfonds wenst (potentiële) negatieve impacts op samenleving en milieu te identificeren, mitigeren en te voorkomen. Hierbij krijgen de meest materiële onderwerpen op basis van schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid prioriteit.
2. Het pensioenfonds zet zich gericht in voor een positief maatschappelijk rendement, met bijzondere aandacht voor de maatschappelijke onderwerpen klimaat en arbeidsomstandigheden.
3. Per 2050 moeten alle beleggingen klimaatneutraal zijn, in overeenstemming met het door de financiële sector ondertekende klimaatakkoord.
4. Het Fonds wil een significante bijdrage leveren aan bepaalde Sustainable Development Goals (**SDG's**).
 - SDG 7: Duurzame en betaalbare energie;
 - SDG 8: Eerlijk werk en Economische groei; en
 - SDG 13: Klimaatactie.

Een uitgebreide toelichting waarom wij deze standpunten belangrijk vinden en hoe de interne organisatie rondom MVB is georganiseerd is te vinden in het **MVB-beleid**.

MVB doelstellingen

Op basis van eerdergenoemde standpunten zijn er elf doelstellingen vastgelegd op vier verschillende segmenten: governance, beleid, Implementatie en verantwoordig. Ook wel MVB Key Performance Indicators (**MVB KPI's**) genoemd. Deze MVB KPI's worden gebruikt om voortgang te meten en eventueel bij te sturen indien blijkt dat dit nodig is om de doelen binnen de aangegeven tijdsperiode te realiseren.

Een van de elf MVB-doelstellingen is om met het jaarlijkse deelnemerstevredenheidsonderzoek over MVB een 7,5 te halen (op een schaal van 1 tot 10). Dit jaar is uit het deelnemerstevredenheidsonderzoek ten aanzien van MVB een 7,0 vastgesteld. Hoewel dit een ruim voldoende score is, ligt deze uitkomst nog niet op het niveau van onze ambitie. De doelstellingen worden elke drie jaar geëvalueerd. De eerste evaluatie is gepland voor 2024.

MVB risicobeheercyclus

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de **beleggingscyclus**. We houden hierbij rekening met duurzaamheidsrisico's, waaronder financiële, reputationele en operationele risico's. Deze risico's worden nauwkeurig

geëvalueerd en beheerd tijdens elke fase van de **risicobeheercyclus**.

Op basis van de geïdentificeerde risico's, maakt het Pensioenfonds gerichte beleggingskeuzes. Het streven is om te investeren in lijn met de MVB-doelstellingen en de risicotolerantie van het Fonds. Dit met zo min mogelijk concessies op belangrijke beleggingsaspecten zoals rendement en diversificatie. Een verdere toelichting op de risicobeheercyclus en de risicohouding van PF UWV staat beschreven in het MVB-beleid van het Fonds.

MVB-instrumenten om onze duurzaamheidsdoelstellingen te behalen

Om onze MVB-doelstellingen te behalen maken we gebruik van de volgende instrumenten.

Sturen op duurzaamheidsthema's

PF UWV wil beleggen in oplossingen die positief bijdragen aan de duurzaamheidsthema's die het heeft gekozen. Dit doet het door zich te richten op beleggingen die bijdragen aan de door het Fonds gekozen SDG's en op beleggingen die een positieve impact realiseren op de duurzaamheidsthema's Klimaat en arbeidsomstandigheden. Bij het selecteren van deze beleggingen kijkt het Fonds naar de volgende criteria:

- De belegging draagt bij aan verdere verduurzaming van de portefeuille en de MVB doelen van het Fonds;
- De belegging levert een positieve bijdrage aan Klimaat en Arbeidsomstandigheden;
- Bij impact beleggen is de positieve impact van de belegging meetbaar. Deze impact kan bijvoorbeeld gemeten worden met SDG-indicatoren of met Real-World Impact (RWI) indicatoren;
- De belegging resulteert niet in een verslechtering van het risico/rendementsprofiel; en
- De belegging past binnen het risicobeheer van Pensioenfonds UWV.

Daarnaast willen we voorkomen dat onze beleggingen negatieve impact hebben op verschillende duurzame onderwerpen. Wij houden daar rekening mee in de selectie van beleggingen en monitoren dit regelmatig.

MVB-integratie

Bij het selecteren van externe vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen houdt het Fonds rekening met hoe zij duurzaamheid in hun beleggingsproces integreren. Het is belangrijk dat duurzaamheid een geïntegreerd onderdeel is van de aanpak van deze partijen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gekeken of de mandaten een **Best-in-Class** methode hanteren, gebruikmaken van **duurzame benchmarks**, een CO₂e-reductiepad volgen en of onze duurzaamheidsthema's voldoende aandacht krijgen.

Actief aandeelhouderschap

Dialog We voeren de dialoog met bedrijven en externe managers om de klimaatverandering onder de aandacht te brengen en de algemene standaarden binnen een bedrijfstak of keten te verbeteren. Voor sommige dialogen werken we samen met andere partijen (bijvoorbeeld **Platform Living Wage Financials** en **Climate 100+**).

Stemrecht We oefenen ons stemrecht uit om duidelijk te maken wat wij vinden van de manier waarop ondernemingen in onze portefeuilles met MVB-kwesties omgaan. Daarbij ligt onze focus op Klimaat en Arbeidsomstandigheden).

Class Actions Als actieve aandeelhouder komen we samen met andere beleggers in actie bij (vermoeden van) wanbestuur, zoals fraude, corruptie en omkoping binnen een bedrijf. We laten ons dan bijstaan door partijen die gespecialiseerd zijn in **class actions**.

Screening

De bedrijven waarin we beleggen moeten voldoen aan de Global Compact Principles (**UNGCP**) en de OESO-richtlijnen. Deze richtlijnen zijn opgesteld door de Verenigde Naties en hebben betrekking op het naleven van kernwaarden op het gebied van

mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en (anti-)corruptie. Indien we constateren dat een van onze (sub)portefeuilles direct belegt in bedrijven die handelen in strijd met deze principes, gaan we via onze engagement overlay manager in dialoog met deze bedrijven. Mocht dit niet baten, dan gaan we over tot uitsluiting.

Uitsluitingen

Wij willen alleen beleggen in bedrijven en/of landen die voldoen aan de MVB-overtuigingen van het Fonds. Daarom sluiten we bedrijven uit die de grootste negatieve impact hebben op het klimaat binnen hun sector. Daarnaast worden bedrijven en landen uitgesloten die betrokken zijn bij ernstige schendingen van mensenrechten en andere ethische criteria. Bij het uitsluiten van landen richten we ons op staatsobligaties en staatsgerelateerde bedrijven, maar niet op alle bedrijven binnen die landen.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

3 | STUREN OP BROEIKASGAS REDUCTIE

Onderweg naar Parijs: klimaatneutraal in 2050

Het Fonds ondersteunt de doelstelling van **het Klimaatakkoord** om de uitstoot van de schadelijke broeikasgassen (CO₂e) wereldwijd terug te dringen en daarmee de negatieve impact op het klimaat te beperken en uiteindelijk zelfs te voorkomen.

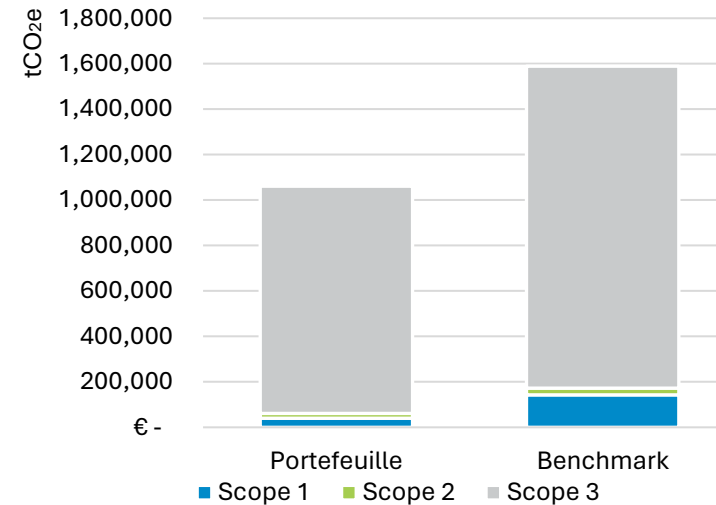
Het Fonds richt zich op drie hoofdzaken:

- Het reduceren van de CO₂e in de portefeuille naar **net zero** in 2050. Het doel is uiteindelijk klimaatneutraal te zijn;
- Inzicht hebben in de blootstelling naar mogelijke '**stranded assets**'; en,
- Het vermijden van beleggingen in CO₂e-intensieve bedrijven zoals kolenmijnen.

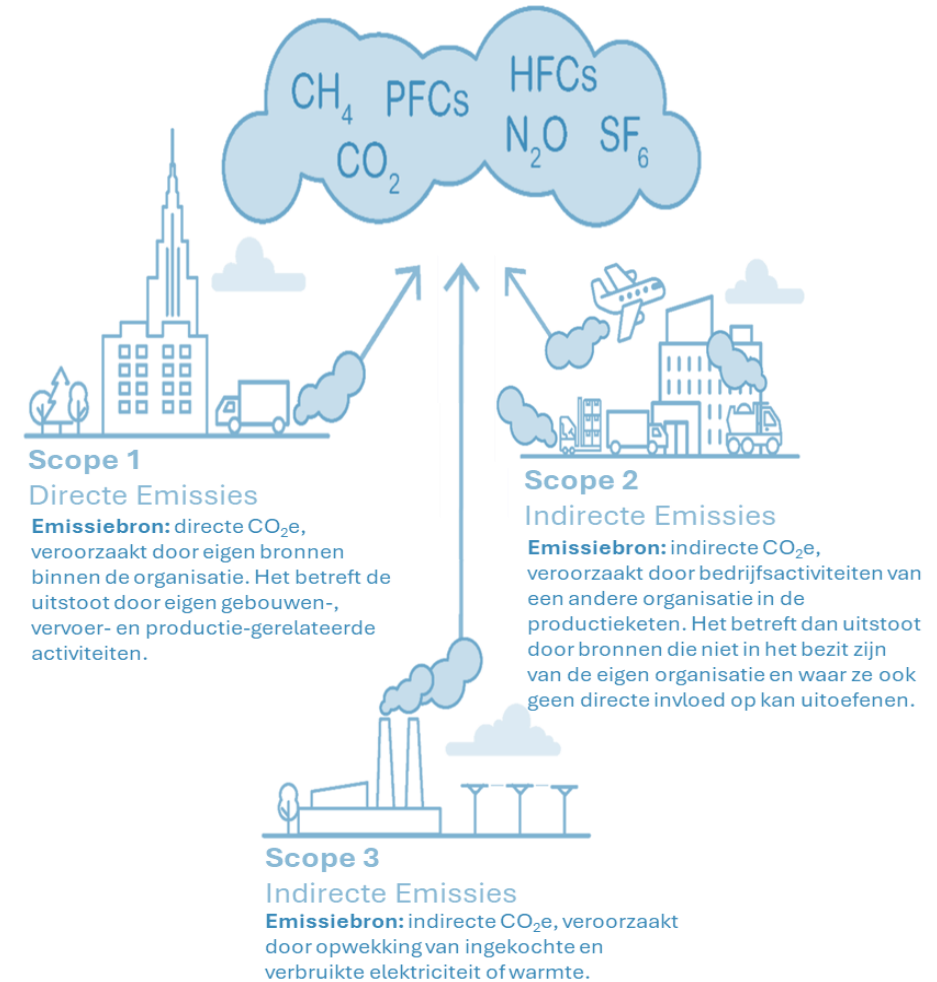
De onderstaande tabel en rechter figuur tonen de emissie van bedrijven in de beursgenoteerde beleggingsportefeuille gedurende 2023, en laten zien hoe de portefeuille heeft gepresteerd ten opzichte van de brede markt (benchmark). De benchmark is samengesteld uit beleggingen gebaseerd op onze portefeuilleallocaties, maar zonder integratie van duurzaamheid.

	TRANSPARANTIE BEDRIJVEN	EMISSIE (ton CO ₂ e)		RELATIEVE CO ₂ e VOETAFDRIJK
	Aantal / weging	Scope 1&2	Incl. scope 3	Per euro mln. geïnvesteerd
Portefeuille 2023	95% / 93%	60,711	1,060,743	29
Benchmark 2023	96% / 98%	172,032	1,589,294	72
Vershil		-65%	-33%	-60%
Portefeuille 2022	92% / 95%	121,568	1,064,488	50
Benchmark 2022	77% / 93%	220,669	1,759,003	90

De tabel laat zien dat de beleggingen van het Fonds beduidend minder CO₂e hebben uitstoten ten opzichte van de brede markt¹. In **bijlage VI** is een toelichting opgenomen hoe de emissiedata tot stand is gekomen.

Wat betekent CO₂e scope 1, 2 & 3?

¹ Dit betreft de categorieën aandelen, (investment grade en hoogrentende) bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed. De klimaatanalyses in dit

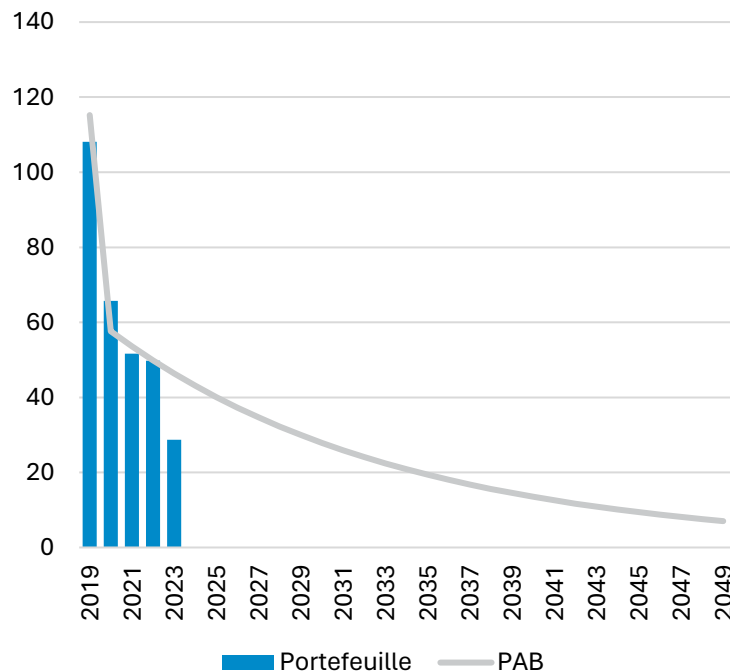
hoofdstuk zijn gemaakt binnen deze categorieën. De gebruikte data zijn afkomstig van dezelfde dataprovider. Bron: ISS, 2023

Relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde portefeuille

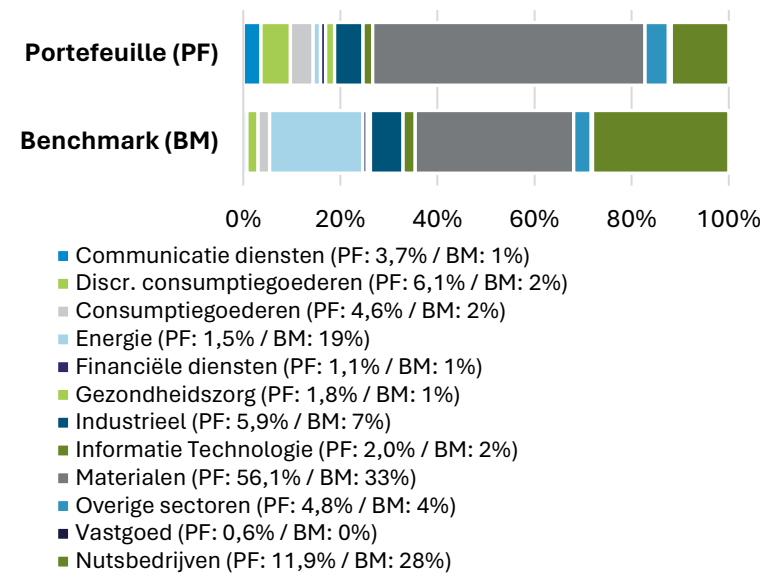
PF UWV wil voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs, dat uitgaat van een stapsgewijze afname van CO₂e. Daarom volgen wij het pad van de Paris Aligned Benchmark (PAB).

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de relatieve CO₂e voetafdruk van de portefeuille afneemt ten opzichte van het jaar 2019 met een niet-duurzame invulling. Uit de grafiek komt naar voren dat de beursgenoteerde beleggingsportefeuille meer dan voldoet aan de doelstelling en nu voorloopt op het reductiepad van de PAB.

CO₂e voetafdruk per sector

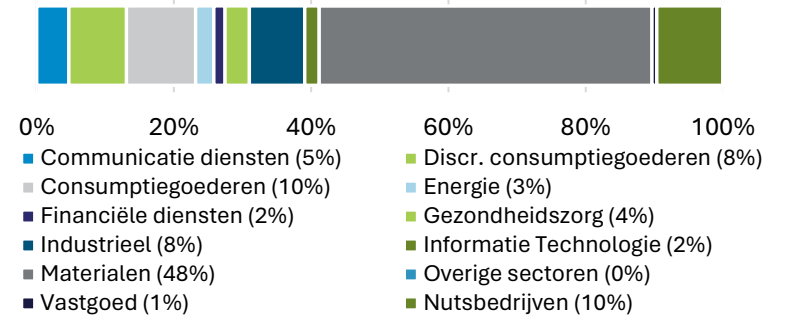
De volgende grafiek laat de verdeling van het belegd vermogen naar sectoren zien op basis van de CO₂e-voetafdruk. De sector Materialen heeft verreweg de grootste CO₂e-voetafdruk, gevolgd door de sectoren Nutsbedrijven en Discretionaire consumptie goederen. Uit het figuur wordt duidelijk dat niet in sector Energie als sector wordt belegd, hierdoor veranderd de sector verdeling ten opzichte van de benchmark.

Financiële impact door fysieke klimaatrisico's

Als de wereldwijde klimaatdoelstellingen niet worden behaald, kan het aantal overstromingen, droogtes en stormen toenemen. We hebben een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële gevolgen hiervan. Fysieke klimaatrisico's kunnen voor het Fonds

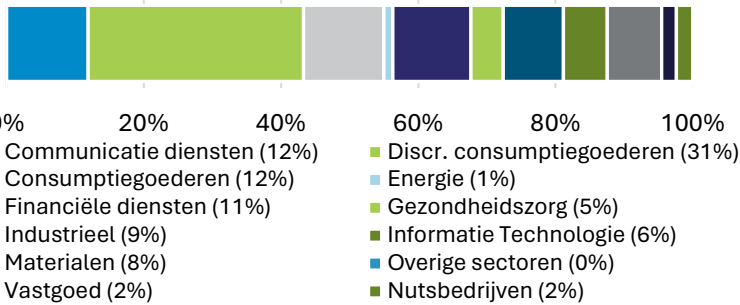
leiden tot een verlies van ongeveer € 17 miljoen, wat ongeveer 0,7% is van de beursgenoteerde beleggingen. De volgende figuur laat zien welke sectoren de meeste bijdrage leveren aan dit risico.

Financiële impact door transitierisico: vermijden van klimaat intensieve bedrijven

Naast fysieke klimaatrisico's ontstaan er ook **transitierisico's** door de manier waarop de maatschappij met klimaatrisico's omgaat. Op korte termijn moeten we een energietransitie doormaken, wat het risico van zogenoemde **stranded assets** met zich meebrengt.

Onderstaande figuur toont de bijdrage per sector aan de totale potentiële negatieve financiële impact van transitierisico's binnen de portefeuille.

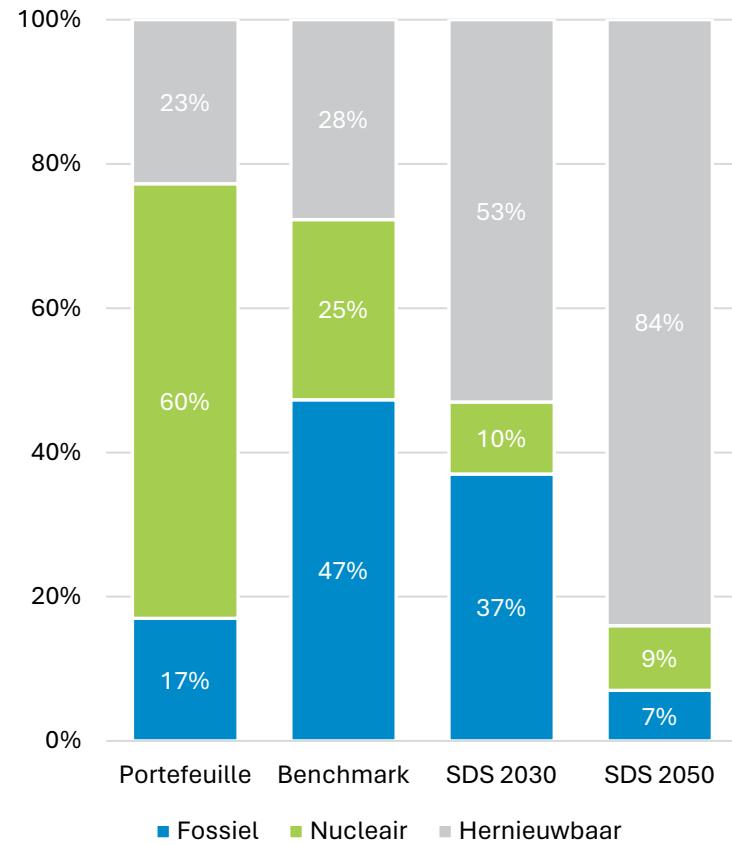
hernieuwbare energiebronnen de komende jaren verder moeten groeien. Wij spannen ons in om met onze beleggingsportefeuille hier een bijdrage aan te leveren.

De financiële impact door transitierisico's binnen de beursgenoteerde portefeuille kan ongeveer € 59 miljoen bedragen. Dit is ongeveer 2,3% is van de beursgenoteerde beleggingen.

Brandstoffen die de meest negatieve invloed hebben op het klimaat, zoals kolen, zouden als eerste een stranded asset kunnen worden. Voor een emissievrije toekomst is het essentieel dat we de huidige energiemix vervangen door hernieuwbare energiebronnen. Nutsbedrijven die nog steeds vertrouwen op fossiele brandstoffen lopen, zonder een vervangingsplan te hebben, het risico op stranded assets. Daarom hebben wij besloten niet in kolenmijnen en kolencentrales te beleggen en zijn oliebedrijven uitgesloten.

In de onderstaande figuur wordt een inschatting weergegeven van de energiebronnen die nu vertegenwoordigd zijn in de portefeuille en in de brede marktbenchmark, en hoe de portefeuille eruit zou moeten zien in 2030 en 2050 om in lijn te komen met het energietransitie-pad dat beschreven is in het Sustainable Development Scenario (SDS) van het International Energy Agency (IEA).

Uit de grafiek blijkt dat wij al minder in fossiele energiebronnen beleggen ten opzichte van de brede benchmark. Om de klimaatdoelstellingen te realiseren zal het aandeel van

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | **Sturen op duurzaamheidsthema's**

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

4 | STUREN OP DUURZAAMHEIDS THEMA'S

Sturen op duurzaamheidsthema's

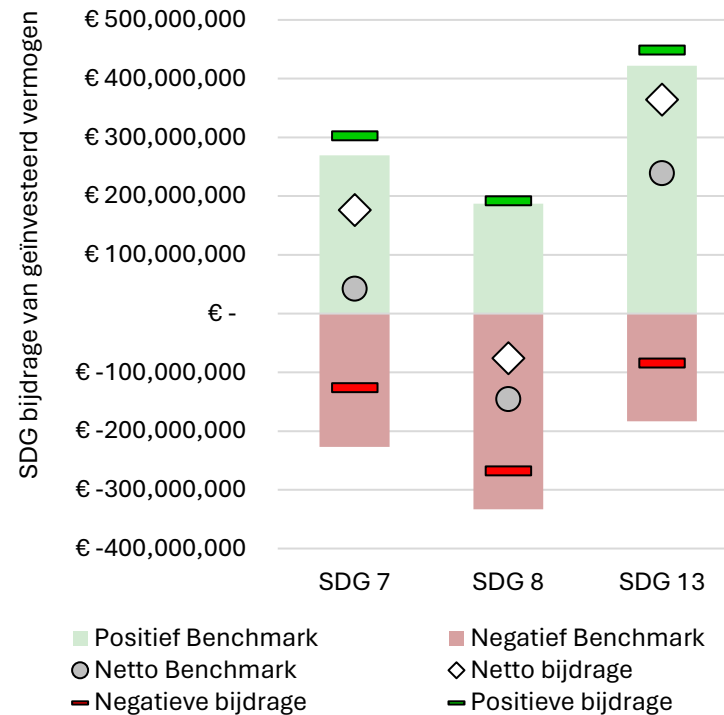
Het Fonds richt zich op beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan de duurzaamheidsthema's Klimaat en Arbeidsomstandigheden. Voor beleggingen op de beurs kijkt het Fonds vooral naar de positieve en negatieve bijdrage van de beleggingen op de SDG's 7 (Betaalbare en duurzame energie), SDG 8 (Waardig werk en Economische groei) en SDG 13 (Klimaatactie). Voor de alternatieve beleggingen zoals Hypotheken, Niet-genoteerd vastgoed, Onderhandse leningen, Private Equity, Niet-genoteerd infrastructuur kijken we naar andere indicatoren, passend bij de duurzaamheidsthema's van het Fonds.

SDG bijdrage van de beursgenoteerde portefeuille

In de beursgenoteerde portefeuille worden alle beleggingen in aandelen en bedrijfsobligaties beoordeeld op hun **SDG-bijdrage**. De grafiek aan de rechterkant laat zien welke positieve en negatieve bijdrage de beursgenoteerde portefeuille van het Fonds heeft op de SDG's waar het Fonds zich op focust in 2023.

In totaal heeft de beursgenoteerde portefeuille een netto bijdrage op de focus SDG's geleverd van €465 miljoen.

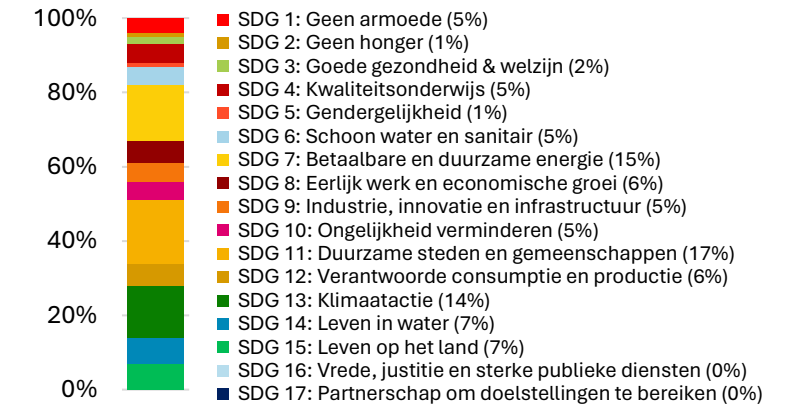
De negatieve bijdrage aan de focus SDG's, benadrukt het belang van verdere verduurzaming binnen onze portefeuille, vooral ten aanzien van SDG 8. Dit komt deels omdat SDG 8 minder goed direct belegbaar is dan de andere focus SDG's.

Groene staatsobligaties voor een positieve bijdrage aan het klimaat

Binnen de beleggingsportefeuille belegt Pensioenfonds UWV in staatsobligaties van stabiele landen zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk. Het geldt dat deze landen ophalen met deze staatsobligaties kan in principe voor alle doeleinden worden gebruikt. In het geval van een **groene obligatie**, mag de opbrengst van de obligatie echter uitsluitend worden gebruikt om specifieke duurzame milieuprojecten te financieren. Er bestaan ook **sociale** en **duurzame obligaties**.

Het Fonds belegt in dergelijke staatsobligaties. Per eind 2023 was circa 21% (€397 miljoen) van alle staatsobligaties in de portefeuille een groene, sociale of duurzame obligatie. Onderstaande grafiek toont aan op welke SDG's deze staatsobligaties een positieve bijdrage leveren.

Verduurzamen van vastgoed

De vastgoedsector is de afgelopen jaren steeds meer gericht op duurzaamheid. Gebouwen worden energie-efficiënter gemaakt met slimme technologieën en er is aandacht voor CO₂-reductie. Duurzame energiebronnen worden geïntegreerd in gebouwen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een milieuvriendelijkere en toekomstbestendige vastgoedsector, met economische voordelen voor eigenaren en gebruikers.

Naast klimaatgerelateerde aspecten richt de vastgoedsector zich steeds meer op sociale aspecten van MVB. Er is aandacht voor het creëren van inclusieve gemeenschappen, betaalbaar wonen, toegankelijkheid voor mensen met een beperking en het stimuleren van lokale werkgelegenheid. Dit draagt bij aan een sociaal verantwoorde en gezonde samenleving.

Binnen het vastgoedmandaat wordt rekening gehouden met deze duurzaamheidsaspecten. Het Fonds richt zich met name op duurzaamheidsscores zoals de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB).

Focus op klimaat binnen hypotheek

Het Fonds belegt in Nederlandse hypotheekfondsen. Het Fonds vindt het belangrijk om ook via deze beleggingen een positieve bijdrage te leveren aan het klimaat. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van **duurzaamheidsdepots**. Het Fonds let erop dat deze depots actief worden aangeboden. Ook is het wenselijk als hypotheekbeheerders tools aanbieden aan hun klanten om hen te helpen bij het verduurzamen van hun huis, zoals kosten-baten analyses voor duurzame investeringen en hulp bij het vinden van geschikte aannemers en installateurs.

Een belangrijke metriek waarop de duurzaamheid van een hypotheekbeheerder wordt gemeten is het energielabel van de woningen waaraan de hypotheek is gekoppeld. Onderstaande grafiek toont de energielabelverhouding van de portefeuille ten opzichte van de brede Nederlandse markt. Hieruit valt te concluderen dat onze hypotheekbeleggingen minder duurzaam zijn vergeleken met de Nederlandse markt. Op dit moment spreken we via de fiduciair vermogensbeheerder veel met de externe hypotheekbeheerders over wat zij kunnen doen op het gebied van duurzaamheid. Op dit vlak worden geleidelijk verdere stappen gezet.

Energielabelverhouding portefeuille vs. de Nederlandse markt

Duurzaamheid binnen private markets

Het Fonds belegt via het private markets mandaat in projecten die duurzame energie produceren of energiebesparing tot doel hebben. Dit mandaat bestaat uit beleggingen in infrastructuur, private equity en private debt.

De doelstellingen van het mandaat worden periodiek aangescherpt en zijn nu als volgt:

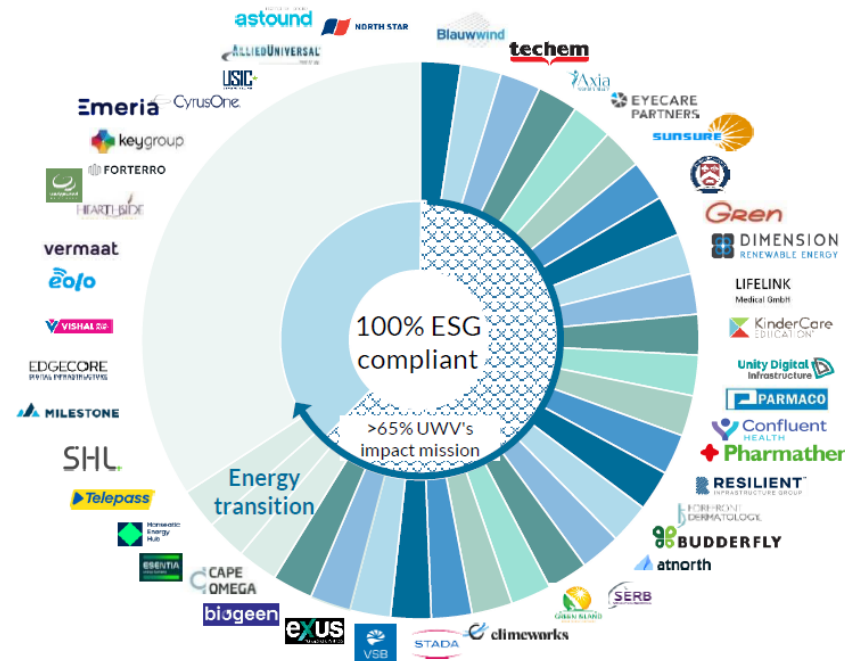
- 100% van de private markets beleggingen moet aansluiten bij het MVB-beleid van Pensioenfonds UWW;
- minimaal 50% van de private markets beleggingen moet een product of dienst leveren met een positieve bijdrage aan een of meerdere SDG's.

Deze richtlijn heeft betrekking op de directe beleggingen, aangezien hier volledige grip bestaat op de investeringskeuzes. De directe beleggingen voldoen eind 2023 aan de impactdoelstelling; ruim 65% van de investeringen draagt bij aan de SDG's.

Op dit moment zijn er tien investeringen gedaan die direct bijdragen aan de klimaattransitie (SDG 7, voornamelijk wind- en zonne-energie), naast vijf investeringen die bijdragen aan een goede toegang tot gezondheid (SDG 3), een investering die bijdraagt aan schoon water (SDG 6) en vier investeringen die bijdragen aan duurzame industrie en infrastructuur (SDG 9). Ook zijn er investeringen gedaan in bedrijven die actief zijn in impactvolle sectoren; drie bedrijven zijn actief in de energietransitie en vijf bedrijven in de onderwijssector. De behaalde duurzaamheidsresultaten waren als volgt:

- Meer dan 7,4 Terawattuur (TWh) wind- en zonne-energie opgewekt in 2023 (vorig jaar 6,4 TWh).
- Circa 2,8 Gigawatt (GW) wind- en zonne-energiecapaciteit bijgebouwd in 2022 (vorig jaar 3,0 GW).
- Voldoende energie opgewekt voor circa 2,6 miljoen huishoudens (vorig jaar 2,2miljoen);
- Opleidingen verstrekt aan meer dan 183.000 studenten (vorig jaar 160.000); en
- Meer dan 6 miljoen patiënten behandeld (vorig jaar was dit hetzelfde).

Portfolio bedrijf Butterfly heeft c. 24.3% aan koolstofbesparingen behaald in 2023

Eén van de bedrijven waarin het pensioenfonds belegt binnen het private markets mandaat is Butterfly. Dit bedrijf ondersteunt SDG 7 door oplossingen aan te bieden die de energie-efficiëntie van commerciële en industriële panden in de VS verhoogt.

Butterfly is een Amerikaans bedrijf dat energie-efficiëntie als een service aanbiedt. Met deze service heeft het bedrijf gemiddeld 24,3% aan koolstofbesparingen behaald in 2023.

Het bedrijf richt zich voornamelijk op het verhogen van de energie-efficiëntie van commerciële en industriële panden in de Verenigde Staten, met name in de fastfoodrestaurantsector. Butterfly vervangt apparaten door energiezuinigere alternatieven om energiekosten te verlagen en streeft ernaar de energiereductie met 35% te verhogen.

Bron: Partners Group, Responsible Investment Report 2023

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB-overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

5 | MVB-INTEGRATIE & ACTIEF EIGENAARSCHAP

MVB-integratie & actief eigenaarschap voor een duurzame basis

Met Best-in-class beleggen de duurzame bedrijven selecteren

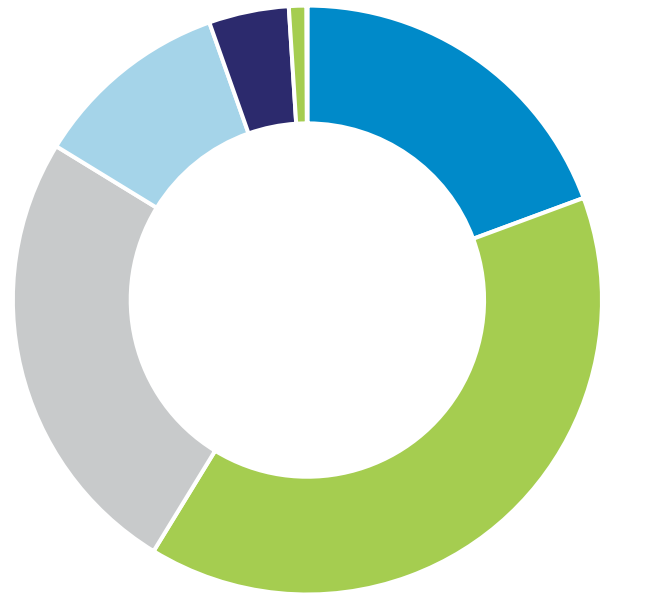
Waar mogelijk hanteert het Fonds een 'best-in-class' aanpak. Hiermee streeft het Fonds ernaar alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. **Goed ondernemingsbestuur** is daarvan een belangrijk onderdeel.

33% van alle mandaatbeheerders waarin het Fonds is belegd hanteert een Best-in-Class beleid. Voor de komende jaren zet het Fonds zich in om dit percentage stap voor stap te verhogen.

De selectie van ondernemingen die goed scoren op MVB-gebied wordt bepaald op basis van 'ESG-ratings'.

De ESG-rating is een belangrijke indicator bij de keuze met welke bedrijven een gesprek wordt gevoerd om te werken aan hun duurzaamheid. Aan de hand van het Best-in-Class beleid worden bedrijven met een rating lager dan "B" uit de portefeuille verwijderd.

De volgende diagram laat zien dat er van de beleggingen met een ESG-rating geen beleggingen zijn in bedrijven met de laagste rating (CCC) en 1% bedrijven met een B-rating.

■ AAA (18%) ■ AA (36%) ■ A (23%) ■ BBB (10%)
 ■ BB (04%) ■ B (01%) ■ CCC (00%)

In gesprek met bedrijven voor een duurzamere wereld

Het Fonds gaat de dialoog aan met bedrijven om aan te geven wat het Fonds belangrijk vindt. We willen op deze manier bedrijven aansporen om positieve veranderingen te realiseren. Deze gesprekken worden ook wel **engagement** genoemd.

De engagement-activiteiten worden niet uitgevoerd door het Fonds zelf maar worden uitbesteed. Tot 1 juli 2023 werd dit uitbesteed aan de extern vermogensbeheerders en de **fiduciare beheerder**.

De dialoog wordt op drie verschillende lagen gevoerd:

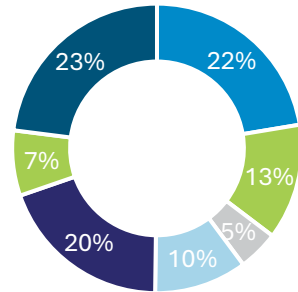
1. engagement via de fiduciair vermogensbeheerder van het Fonds;
2. engagement via de beheerders van de mandaten waarin het Fonds belegt om te beoordelen of het MVB-beleid dat zij voeren in lijn is met het MVB-beleid van het Fonds;
3. engagement door aansluiting bij engagement-initiatieven (bijv. **Climate Action 100+**).

Sinds 1 juli 2023 is een overlay engagement manager aangesteld die al deze taken op zicht neemt ten aanzien van de liquide portefeuille.

Bijlage II toont een overzicht van de engagements die zijn uitgevoerd door de fiduciair vermogensbeheerder namens het Fonds, per onderwerp (Ecologie, Sociaal, Governance).

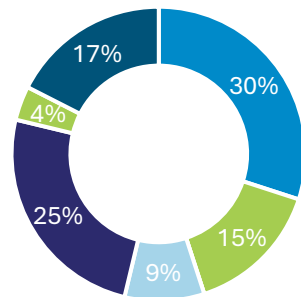

In de tweede helft van 2023 zijn 289 ondernemingen in 33 landen aangesproken, over de volgende onderwerpen:

- Klimaatverandering
- Milieuzorg
- Bedrijfsethiek
- Mensenrechten
- Arbeidsomstandigheden
- Gezondheid
- Corporate Governance

Deze engagement heeft 80 keer aantoonbaar resultaat heeft opgeleverd op de volgende onderwerpen:

- Klimaatverandering
- Milieuzorg
- Bedrijfsethiek
- Mensenrechten
- Arbeidsomstandigheden
- Gezondheid
- Corporate Governance

Een duurzame toekomst in de verpakkingindustrie

Smurfit Kappa Group is een internationale producent van papieren verpakkingen en karton. Ze maken al grote stappen op het gebied van ESG, maar wij hebben erop aangedrongen om nog verdere stappen te nemen op het gebied van biodiversiteit.

De Chief Sustainability Offices (CSO) informeerde ons dat het bedrijf stappen zet om aan onze doelstellingen te voldoen. De Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) is onlangs besproken op bestuursniveau, en Smurfit Kappa zal volgend jaar rapporteren volgens de TNFD-richtlijnen.

Dit was een van onze belangrijkste verzoeken en we zijn verheugd dat het bedrijf hierin vooruitgang boekt. Smurfit Kappa heeft ons ook geïnformeerd dat het begint met het testen van meer geavanceerde meetmethoden voor biodiversiteit, waaronder eDNA, waar we al enige tijd op hebben aangedrongen.

Bron: Columbia Threadneedle, 2023

Invloed uitoefenen door te stemmen

Het Fonds wil ondernemingen aanzetten tot een duurzamer beleid door middel van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Hoog

Onthouden van een stem bij Brenntag SE

Brenntag SE is een internationaal distributiebedrijf in chemische en ingrediëntenproducten. Het bedrijf is gevestigd in Duitsland en opereert wereldwijd.

Een activistische aandeelhouder heeft op een aandeelhoudersvergadering een voorstel gedaan om twee zittende bestuurders te vervangen voor twee kandidaten gelieerd aan hen. We hebben ons onthouden van een stemming om de huidige bestuurders te vervangen. Dit was het gevolg van afspraken met zowel de onderneming als de activistische aandeelhouder. We waren tevreden over zowel de zittende bestuurders als de nieuwe voorgestelde bestuurders. Wel hebben we een andere resolutie gesteund van de activistische aandeelhouder over verbetering van de corporate governance standaarden.

Uiteindelijk stemden 37% en 38% van de aandeelhouders voor het voorstel om de zittende bestuurders te vervangen, wat een sterk negatief signaal is naar het huidige bestuur. We verwachten daarom verbetering van bestuurspraktijken en van de uitvoering van de bedrijfsstrategie te zien.

Bron: Columbia Threadneedle, 2023

op de agenda staan onderwerpen zoals een rechtvaardig beloningsbeleid, het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden en het respecteren van mensenrechten.

Vanaf 1 juli 2023, stemden wij via de overlay engagement manager in 15,9 procent van de stemmingen tegen de voorstellen van het management. Dat kon verschillende redenen hebben. Deze stemmingen betreffen vaak zaken als overnamebeschermingen, reorganisaties, vergoedingen van het management en aandelenuitgiften maar kunnen ook over MVB-onderwerpen gaan. We hebben bijvoorbeeld tegen het bestuur van Broadcom Inc gestemd (zie het voorbeeld).

Wij stemden relatief vaak tegen voorstellen van andere aandeelhouders, vooral als deze voorstellen een negatieve impact zouden hebben op de duurzaamheidsthema's van het Fonds.

De tabel in bijlage III toont een gedetailleerder overzicht van het stemgedrag.

Stemmen tegen het management van Broadcom Inc

Broadcom Inc is een multinational in de technologie-industrie, gevestigd in de Verenigde Staten. Het bedrijf ontwerpt en ontwikkelt een breed scala aan halfgeleider- en infrastructuuro oplossingen.

We hebben tegen het bestuursvoorstel van het bestuur om de bestuursbeloning te verhogen gestemd. We stemden tegen omdat we ons zorgen maakten over de timing en de omvang van de toekenning van aandelen aan de CEO. Dat werd verstrekt door aanhoudende zorgen over het gebrek aan concrete opvolgingsplanning en key-person risico's.

Het bestuursvoorstel over bestuursbeloning heeft het niet gehaald en we zijn in gesprek gebleven met de voorzitter van het compensatiecommissie om het beloningsresultaat, onze tegenstem en onze verwachtingen te bespreken en om te horen hoe het bedrijf van plan is te reageren op de engagement van de aandeelhouders in de aanloop naar de aandeelhoudersvergadering van 2024.

Bron: Columbia Threadneedle, 2023

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

6 | SCREENING & UITSLUITINGEN

Screening & uitsluitingen om nadelige effecten van beleggen te voorkomen

Wettelijke uitsluitingen van landen en/of bedrijven

Pensioenfondsen UWW wil niet beleggen in bedrijven of landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de Europese Unie (EU Sanctielijst) of de Verenigde Naties (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) is afgegeven.

Ook beleggen wij niet in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie of verkoop van **controversiële wapens**. In de geselecteerde beleggingen van het pensioenfonds zijn er dan ook geen ondernemingen opgenomen die in verband kunnen worden gebracht met wapens. Overigens sluiten wij ook conventionele wapens uit.

Uitsluiten van landen vanuit MVB-overtuigingen

Hoewel sommige landen niet op een sanctielijst staan en het mogelijk is om erin te beleggen, kan het Fonds er toch voor kiezen om dit vanuit duurzaamheidsredenen niet te doen.

Het Fonds heeft een **landenbeleid** opgesteld om te bepalen waarin wel en niet kan worden belegd. Op basis van het landenbeleid worden landen waarin sprake is van ernstige schendingen op het vlak van arbeidsrechten of mensenrechten uitgesloten. Als een land door het landenbeleid als niet-belegbaar wordt geclassificeerd, wenst het Fonds hier niet in te beleggen. Dit betekent dat het Fonds binnen die landen niet belegt in staatsobligaties of staatsgerelateerde bedrijven. Bedrijven die niet

staatsgerelateerd zijn kunnen echter nog steeds worden opgenomen in de beleggingsportefeuille.

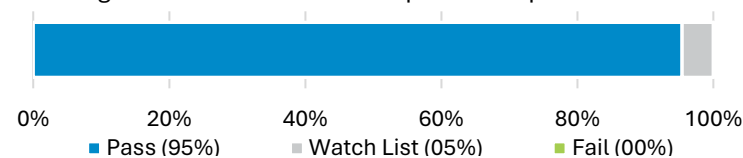
Het landenbeleid zorgt ervoor dat er naast de 24 landen die worden uitgesloten vanuit wettelijke uitsluitingen, er nog 21 landen zijn die additioneel worden uitgesloten vanwege duurzaamheidsredenen.

Screenen van bedrijven die maatschappelijke normen ernstig overschrijden

Het Fonds wil niet beleggen in bedrijven die ernstige negatieve impact veroorzaken op de maatschappij. Als een bedrijf dit toch doet, kiest het Fonds ervoor om het bedrijf uit te sluiten. Om dergelijke bedrijven te identificeren gebruiken we de UN Global Compact Principles (**UNGCP**) als maatstaf.

Ondernemingen die negatief scoren op de UNGCP moeten doorgaans kosten maken om schade te herstellen, onder andere door juridische claims. Het overschrijden van deze normen heeft naast maatschappelijke en reputationele gevolgen dus vaak ook financiële gevolgen.

In onderstaande figuur is te zien dat per eind 2023 voor minder dan 0,01% van de totale portefeuille is belegd in ondernemingen met schendingen van de UN Global Compact Principles.

De enige belegging met een Fail status is afkomstig uit het NT Emerging Markets Equities mandaat. De betreffende onderneming komt in aanmerking voor engagement. Bij onsuccesvolle engagement komen deze bedrijven in aanmerking voor uitsluiting.

Uitsluiten van bedrijven om negatieve effecten te voorkomen

Het Fonds heeft als doel om de negatieve impact van haar beleggingen op het milieu en de maatschappij te vermijden en het risico op waardevermindering te voorkomen. Daarom is er een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste (potentiële) negatieve effecten met betrekking tot de duurzaamheidsthema's Klimaat en Arbeidsomstandigheden. Een voorbeeld van zo'n negatief effect is tabaksconsumptie.

Roken brengt ernstige schade toe aan de gezondheid en daarom heeft het Fonds besloten niet te willen beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en tabak gerelateerde producten. Het Fonds heeft geen beleggingen in ondernemingen die inkomsten halen uit tabak.

Ook bedrijven die actief zijn in het mijnen van kolen of energie opwekken uit kolen sluiten wij uit, vanwege de negatieve impact op het klimaat. De uiteindelijke lijst met landen en bedrijven waar het Fonds niet in wenst te beleggen, oftewel de **uitsluitingslijst**, is gepubliceerd op de website van het Fonds.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

7 | DEFINITIELIJST

Definitielijst

Akkoord van Parijs

Een in december 2015 ondertekende internationale overeenkomst met als doel klimaatverandering tegen te gaan en de investering in een duurzame koolstofarme toekomst te versnellen. De centrale doelstelling is om de wereldwijde stijging van de temperatuur ruim onder 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau te houden en om een inspanning te leveren die temperatuurstijging te beperken tot niet meer dan 1,5 graden.

Beleggingscyclus

Het proces waarbij het Fonds zijn beleggingsstrategie bepaalt en uitvoert om rendement te genereren en aan toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen. Dit omvat verschillende fasen, waaronder het vaststellen van doelstellingen, het selecteren van beleggingen, het monitoren van de prestaties en het periodiek herzien van de strategie.

Best-in-class

Best-in-class beleggen is een aanpak waarbij wordt gestreefd naar het selecteren van de best presterende bedrijven binnen een bepaalde sector of industrie. Bij MVB is het doel om te investeren in bedrijven die goed scoren op het gebied van duurzaamheid, maatschappelijke impact en een goed ondernemingsbestuur. De selectie van ondernemingen die goed scoren op MVB-gebied wordt bepaald op basis van 'ESG-ratings'.

Class actions

Collectieve rechtszaken of massaschadeclaims die kunnen worden aangespannen als er duidelijke aanwijzingen zijn van (non-) financiële schade door wanbestuur.

Climate Action 100+

Climate Action 100+ is een wereldwijde coalitie van meer dan 500 institutionele beleggers die druk uitoefent op grote vervuilende bedrijven om ambitieuze klimaatdoelstellingen te stellen en actie te ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan.

Climate Transition Benchmark

De Climate Transition Benchmark (CTB) is een maatstaf die kan worden gebruikt om de prestaties van beleggingsportefeuilles te beoordelen op hun naleving van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

De CTB hanteert een methodologie die is gebaseerd op de emissiereductiedoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het startpunt van het CTB-emissiereductietraject wordt bepaald aan de hand van de assetallocatie van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per ultimo 2019. In het eerste jaar (2020) kenmerkt de PAB zich door een reductie van 30%. Vervolgens kent het traject een verdere emissiereductie van 7% per jaar tot en met het jaar 2050.

CO₂e

Een eenheid voor de impact van een broeikasgas, aangegeven als de hoeveelheid CO₂ met een equivalent effect op de opwarming van de aarde. De hoeveelheid CO₂ wordt gewoonlijk uitgedrukt in ton. Een ton is equivalent aan 1000 kg.

CO₂-intensiteit

Dit is een maatstaf die aangeeft hoeveel CO₂-uitstoot er plaatsvindt per eenheid van productie, activiteit of economische waarde. Het wordt vaak gebruikt om de milieuprestaties van

bedrijven of sectoren te meten en te vergelijken. Een hoge CO₂-intensiteit geeft aan dat er veel CO₂-uitstoot is in verhouding tot de hoeveelheid geproduceerde goederen of diensten, terwijl een lage CO₂-intensiteit betekent dat er relatief weinig CO₂-uitstoot plaatsvindt.

Controversiële wapens

Wapens met een onevenredig groot en nietsontziend effect op burgers, soms nog jaren nadat er aan een conflict een einde is gekomen, worden doorgaans aangemerkt als controversieel. In de meeste gevallen zijn dit antipersoonsmijnen, kernwapens, clusterwapens, biologische en chemische wapens, verarmd uranium en munitie van witte fosfor. De meeste wapens die als controversieel worden gezien vallen onder internationale verdragen zoals het verdrag inzake clustermunitie en het verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen.

De Nederlandsche Bank

DNB is de centrale bank van Nederland en bewaakt de financiële stabiliteit. Vanuit het MVB-perspectief stimuleert DNB duurzaam beleggen en moedigt het financiële instellingen aan om duurzaamheid te integreren in hun beleid.

Direct Lending

Direct Lending is een vorm van beleggen waarbij investeerders rechtstreeks leningen verstrekken aan bedrijven, zonder tussenkomst van een traditionele bank. In plaats van geld te lenen van een bank, kunnen bedrijven leningen aangaan bij individuele beleggers of fondsen. Dit biedt bedrijven meer flexibiliteit en

toegang tot financiering, terwijl beleggers potentieel aantrekkelijke rendementen kunnen behalen.

Duurzaamheidsdepot

Een duurzaamheidsdepot bij hypotheek is een regeling waarmee consumenten extra geld kunnen lenen om hun woning duurzamer te maken. Met maximaal € 25.000 of 6% van de woningwaarde kunnen ze bijvoorbeeld isolatie, dubbel glas, HR-ketels, warmtepompen en zonnepanelen installeren. Het doel is om energieverbruik te verminderen en bij te dragen aan het klimaat.

Duurzame benchmarks

Duurzame benchmarks zijn indices die de prestaties van duurzame beleggingen meten. Ze bestaan uit financiële instrumenten van bedrijven die voldoen aan duurzaamheidscriteria. Beleggers gebruiken ze om duurzaamheid in hun beleggingen te integreren en te vergelijken met traditionele indices.

Duurzame obligaties

Duurzame obligaties (ook bekend als sustainable bonds) omvatten t.o.v. **groene obligaties** een breder scala aan duurzaamheidsdoelen. Naast milieuaspecten kunnen de opbrengsten van duurzame obligaties ook worden gebruikt voor sociale projecten, zoals het bevorderen van sociale inclusie, het verbeteren van de toegang tot onderwijs en gezondheidszorg en het bevorderen van gendergelijkheid.

Engagement

Het streven om het gedrag van een onderneming te beïnvloeden waarin een fonds belegt met als doel de werkwijzen op het gebied van milieu, maatschappij en/of bestuur (ESG) te verbeteren. Zo kan er met de raad van bestuur een gesprek worden aangegaan over het verbeteren van de arbeidsomstandigheden bij de bewuste onderneming.

ESG

ESG is de Engelse afkorting voor factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (environmental, social & governance). Aan de hand van die drie centrale factoren wordt doorgaans de duurzaamheid van de activiteiten van een onderneming of van een belegging beoordeeld.

ESG-ratings

De ESG-rating is een systematiek waarbij een dataleverancier (in dit geval MSCI ESG Research) bedrijven beoordeelt op hun MVB-beleid en uitvoering daarvan. Deze beoordeling levert een score ('rating') op. De score AAA is de hoogst mogelijke rating, CCC de laagst mogelijke rating.

Fiduciair vermogensbeheerder

Het fiduciair vermogensbeheer van het Fonds is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Zij adviseren en integreren alle aspecten van vermogensbeheer zoals het opstellen van de beleggingsstrategie, samenstellen van de ideale beleggingsmix en het actief beheren of uitbesteden van portefeuilles.

GRESB

GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) is een onafhankelijke benchmark (referentie-index) die vastgoedfondsen en -portefeuilles wereldwijd beoordeelt en vergelijkt op hun duurzaamheidsprestaties. De benchmark geeft inzicht in hoe de vermogensbeheerder, of bijvoorbeeld de lokale beheerder van een winkelcentrum, omgaat met milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten. Op basis van de GRESB-score kan er een goede vergelijking worden gemaakt tussen verschillende vastgoedbeleggingen. Hoe hoger de GRESB score, hoe duurzamer het fonds

Goed ondernemingsbestuur

Ook wel bekend als corporate governance, verwijst naar het geheel van regels, processen en structuren die worden gebruikt om een bedrijf effectief en verantwoord te leiden en te beheren. In de context van ESG verwijst het naar de manier waarop een bedrijf zijn bestuurlijke processen en structuren inzet om op een ethische, verantwoorde en duurzame manier te opereren. Dit omvat onder andere het waarborgen van transparantie en integriteit in besluitvorming, het beschermen van de belangen van alle belanghebbenden, het stimuleren van diversiteit en inclusie binnen de organisatie, en het aannemen van effectieve mechanismen om risico's te beheren en naleving van regelgeving te waarborgen.

Groene obligaties

Een groene obligatie is een financieel instrument dat wordt uitgegeven door bedrijven, overheden of andere organisaties om specifiek te worden gebruikt voor groene projecten.

De opbrengsten van een groene obligatie worden gebruikt om specifieke groene projecten te financieren, zoals hernieuwbare energieprojecten, energie-efficiëntie-initiatieven, waterbeheer en klimaatadaptatieprojecten. Door te investeren in groene obligaties kunnen investeerders bijdragen aan een duurzamere toekomst.

IEA

Het Internationaal Energieagentschap (IEA) is een autonome organisatie die energiezekerheid bevordert en economische groei ondersteunt, terwijl het milieu- en klimaatdoelstellingen nastreeft door middel van gegevensanalyse, beleidsaanbevelingen en internationale samenwerking.

Landenbeleid

Het Fonds heeft een landenbeleid opgesteld om de betrokkenheid bij negatieve impact op ESG-factoren te beheersen. Dit beleid richt zich op het identificeren van dergelijke impact in landen door overheden en omvat de implementatie en monitoring ervan. Het landenbeleid is een aanvulling op de sanctielijst, die bestaat uit financiële instrumenten uitgegeven door landen waarvoor de EU of de VN een wettelijk besluit tot handelsembargo heeft afgegeven.

MVB

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. In dit document worden MVB, duurzaamheid en ESG afwisselend gebruikt, maar ze hebben dezelfde betekenis.

MVB-integratie

Onder de integratie van MVB wordt in het algemeen verstaan het meewegen van (risico)factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur in financiële analyses en de besluitvorming, naast de financiële risicofactoren, met als doel de reële waarde van een bepaalde belegging te beoordelen en de beleggingsresultaten te versterken. Het bewaken van en rapporteren over dergelijke risico's in een portefeuille kan eveneens tot die integratie behoren.

MVB KPI's

Dit zijn doelstelling zijn korte- (1-3 jaar), middellange- (3-5 jaar) en lange- (5-10) termijn doelen (Key Performance Indicators, KPI's) die aansluiten bij ons MVB-beleid. Aan de hand van deze MVB KPI's wordt de progressie om de MVB-doelstellingen te behalen gemeten zodat indien nodig hierop kan worden bijgestuurd.

MVB-beleid

In dit document staat beschreven hoe om wordt gegaan met maatschappelijk verantwoord beleggen. Het beleidsdocument is te vinden in de volgende link: [MVB-beleid](#).

Net zero

Net zero is de benaming van een situatie waarin de uitstoot van wereldwijde broeikasgassen door menselijke activiteit in evenwicht is met de hoeveelheid die wordt verwijderd uit de atmosfeer. In zo'n emissieneutrale situatie is er nog altijd sprake van de uitstoot van CO₂, maar wordt er een gelijke hoeveelheid koolstof uit de atmosfeer gehaald als erin wordt gepompt. Het resultaat: nul toename van de netto-uitstoot. Dat kan worden gerealiseerd door enerzijds de emissies te verlagen en anderzijds emissies te compenseren door activiteiten als herbebossing of de opvang van CO₂.

Paris Aligned Benchmark

De Paris Aligned Benchmark (PAB) is een maatstaf die kan worden gebruikt om de prestaties van beleggingsportefeuilles te beoordelen op hun naleving van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

De PAB hanteert een methodologie die is gebaseerd op de emissiereductiedoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het startpunt van het PAB-emissiereductietraject wordt bepaald aan de hand van de assetallocatie van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per ultimo 2019. In het eerste jaar (2020) kenmerkt de PAB zich met een reductie van 50%. Vervolgens kent het traject een verdere emissiereductie van 7% per jaar tot en met het jaar 2050.

Platform Living Wage Financials

Platform Living Wage Financials is een samenwerkingsverband van financiële instellingen en stakeholders die streven naar een leefbaar loon in wereldwijde toeleveringsketens. Ze bevorderen transparantie en verantwoordelijkheid in de financiële sector om ervoor te zorgen dat werknemers een eerlijk loon ontvangen.

Risicobeheercyclus

De risicobeheercyclus omvat het identificeren van risico's, het bepalen van de risicobereidheid, het beoordelen van risico's, het nemen van risicomitigerende maatregelen en het monitoren en evalueren van risico's. Het Fonds identificeert daarmee ook duurzaamheidsrisico's door middel van kwantitatieve en kwalitatieve benaderingen, zoals portefeuille-screenings, scenario-analyses en dialogen met specialisten. Risicobereidheid wordt vastgesteld voor elk materieel duurzaamheidsrisico en het Fonds neemt maatregelen om de blootstelling aan risico's te verlagen en te beheren. Monitoring vindt plaats aan de hand van risico-indicatoren en rapportages, en periodieke evaluaties zorgen ervoor dat de risicomanagementcyclus up-to-date blijft.

RWI

Real-World Impact indicatoren verwijzen naar de meetbare effecten die een investering heeft op de samenleving, het milieu en andere belangrijke aspecten van duurzaamheid. Het gaat daarmee verder dan alleen financieel rendement en richt zich op positieve veranderingen die worden gerealiseerd door investeringen. Real-op het verminderen van de CO₂-uitstoot, het bevorderen van sociale gelijkheid, het ondersteunen van duurzame energieprojecten of het creëren van werkgelegenheid in achtergestelde gebieden.

SDS

Sustainable Development Scenario is een concept dat wordt gebruikt door internationale organisaties zoals het Internationaal Energieagentschap (IEA) om een duurzame toekomst op het gebied van energie en milieu te schetsen. Het is een scenario dat streeft naar het behalen van de doelstellingen van duurzame ontwikkeling, zoals vastgesteld door de Verenigde Naties.

In de SDS wordt rekening gehouden met verschillende aspecten, zoals het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, het bevorderen van energie-efficiëntie, het vergroten van het aandeel van hernieuwbare energiebronnen en het verbeteren van de toegang tot schone en betaalbare energie. Het doel is om een evenwicht te vinden tussen economische groei, sociale vooruitgang en milieubescherming.

SDG's

SDG's, oftewel Sustainable Development Goals, zijn 17 doelen die zijn opgesteld door de Verenigde Naties om wereldwijde uitdagingen aan te pakken. Deze doelen streven naar een duurzame toekomst voor iedereen, waarbij thema's zoals armoedebestrijding, gendergelijkheid, klimaatactie en goede gezondheid en welzijn centraal staan. Ze dienen als richtlijnen en stimuleren landen, organisaties en individuen om actie te ondernemen en bij te dragen aan een betere wereld voor huidige en toekomstige generaties.

SDG-maatwerkindices

Dit zijn duurzaamheidsindices specifiek gericht op SDG's. Een bijdrage aan SDG's is een van de duurzaamheidscriteria die is meegenomen in de opbouw van deze **duurzame benchmark**.

SDG-bijdrage

De SDG-bijdrage score geeft aan hoeveel positieve én/of negatieve invloed de activiteiten van een bedrijf hebben op specifieke SDG's. De score houdt ook rekening met hoe ondernemingen de negatieve effecten beperken en hoe zij gebruik maken van bestaande en nieuwe mogelijkheden om positief bij te dragen aan de SDG's.

Voor elk van de 17 SDG's wordt de impact van een bedrijf bepaald aan de hand van drie pijlers:

- de producten en diensten van het bedrijf;
- de bedrijfsvoering van het bedrijf;
- de betrokkenheid bij en de snelheid van reageren op controverses.

Op basis van deze drie pijlers wordt per bedrijf een score tussen -10 (sterk negatieve SDG bijdrage) tot +10 (sterk positieve SDG bijdrage) berekend.

Indien een bedrijf een +10 score heeft dan wordt 100% van de beleggingswaarde gerekend als positieve bijdrage op desbetreffende SDG. Indien de score -4 is dan wordt 40% van de beleggingswaarde gerekend als negatieve bijdrage op de desbetreffende SDG.

SFDR

De verordening met betrekking tot informatieverschaffing over duurzaamheid wordt in de wandelgangen meestal aangeduid via de Engelse afkorting SFDR (voor Sustainable Finance Disclosure Regulation). Met deze verordening wil de Europese Unie (EU) duurzaamheid in de financiële sector stimuleren. Van financiëlemarktdeelnemers, zoals vermogensbeheerders, beleggingsorganisaties, pensioenfondsen en verzekeraars, wordt verwacht dat ze informatie verschaffen over de gehanteerde duurzaamheidspraktijken en de ESG-factoren die bij het

besluitvormingsproces voor beleggen in overweging zijn genomen. Het doel van de SFDR is om transparantie te verschaffen aan beleggers, onder andere door een classificatie in te voeren die van toepassing is op alle beleggingsproducten die binnen de EU worden verkocht, namelijk artikel 6-, 8- en 9-fondsen.

Sociale obligaties

obligaties die worden uitgegeven om financiering te verschaffen voor projecten met een sociaal doel. Deze obligaties worden uitgegeven door overheidsinstellingen, ontwikkelingsbanken, non-profitorganisaties en bedrijven die zich inzetten voor maatschappelijke doelen.

Stranded Assets

Stranded assets zijn bezittingen die hun waarde verliezen of niet meer winstgevend zijn vanwege veranderingen in de markt of regelgeving. Bijvoorbeeld, als we overstappen naar duurzame energiebronnen, kunnen fossiele brandstoffen of infrastructuur overbodig worden. Dit kan leiden tot financiële verliezen voor bedrijven en investeerders, omdat deze bezittingen niet meer nuttig of rendabel zijn.

Transitierisico

Verwijst naar de potentiële financiële en operationele risico's die bedrijven kunnen lopen tijdens de overgang naar een duurzamere economie. Dit risico ontstaat doordat er veranderingen kunnen optreden in wet- en regelgeving, marktvraag en technologie die invloed hebben op bedrijven die afhankelijk zijn van niet-duurzame praktijken. Bedrijven die niet tijdig kunnen aanpassen aan deze veranderingen kunnen financiële verliezen, reputatieschade en marktaandeelverlies ervaren. Daarom is het belangrijk voor bedrijven om transitierisico's te identificeren en proactieve maatregelen te nemen om zich aan te passen aan een duurzame economie.

Uitsluitingslijst

De uitsluitingslijst is een lijst van bedrijven, landen of overheden waarin het Fonds ervoor kiest om er niet in te investeren vanwege ethische, sociale of milieuoverwegingen.

UNGCP

UNGCP staat voor United Nations Global Compact Principles, wat in het Nederlands het "Global Compact van de Verenigde Naties" betekent. Het is een initiatief van de Verenigde Naties dat tot doel heeft om bedrijven aan te moedigen en te ondersteunen bij het implementeren van universeel geaccepteerde duurzaamheidsprincipes en het bevorderen van verantwoord en ethisch ondernemerschap. Er wordt getoetst of een bedrijf betrokken is geweest bij een UNCP schending. Dit leidt tot een Pass, Fail of Watch List score. Een *Fail* betekent dat het bedrijf betrokken is bij controversiële zaken die op grote schaal schade veroorzaken. Een *Watch List* score wordt toegekend als het bedrijf betrokken is bij een controversiële zaak die (nog) niet direct als een schending van de Global Compact beoordeeld kan worden, bijvoorbeeld omdat een zaak nog onderwerp is van een gerechtelijke procedure.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | Onze MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

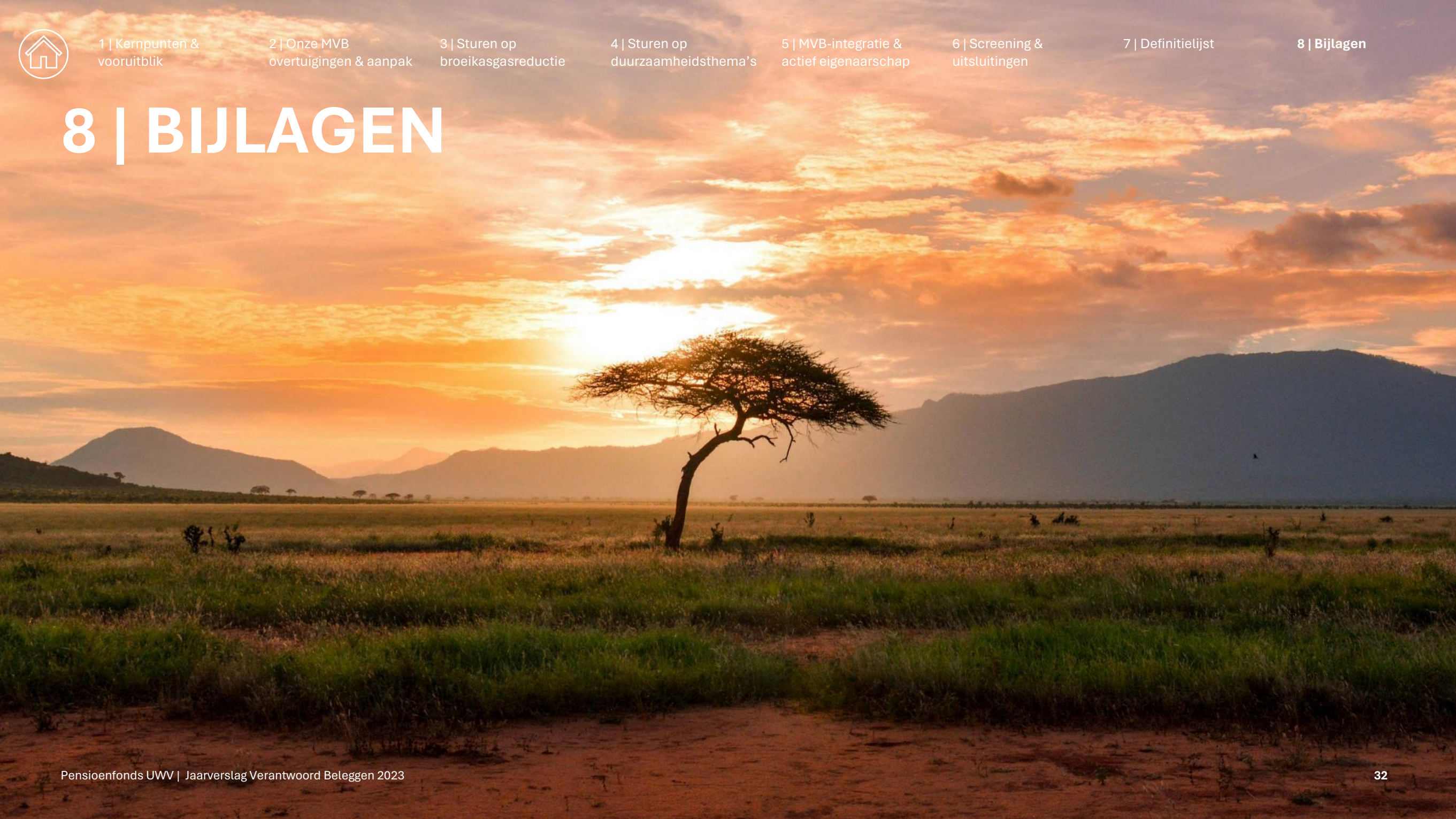
5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | **Bijlagen**

8 | BIJLAGEN

Bijlagen

Bijlage I: Overzicht dialoog vermogensbeheerders

Vermogensbeheerders	Beleggings-categorie	Onderschrijven van UNGP en OESO-richtlijnen	MVB-due diligence ²	Stemmen en dialoog	Bieden van herstel verhaal	Actie bij onvoldoende voortgang van de dialoog
<i>Aegon</i>	Nederlandse hypotheken	Ja, hebben zelf het IMVO-convenant voor verzekeraars ondertekend	N.v.t.	Dialoog met hypotheeknemers	N.v.t.	N.v.t.
<i>ASR</i>	Nederlandse hypotheken	Ja	N.v.t.	Dialoog met hypotheeknemers	N.v.t.	N.v.t.
<i>BlackRock</i>	Bedrijfsobligaties, liquiditeiten	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
<i>Cardano</i>	LDI	Ja	Ja	Dialoog met tegenpartijen	N.v.t.	Uitsluiting en verkoop positie
<i>Legal & General (LGIM)</i>	Staatsobligaties	Ja	Ja	Dialoog met de obligatie uitgevers	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
	Obligaties opkomende landen					
<i>Northern Trust</i>	Aandelen opkomende landen	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
<i>UBS</i>	Aandelen ontwikkelde landen	Ja	Ja	Allebei	Ja	Uitsluiting en verkoop positie
<i>Capital Four</i>	Hoogrentende obligaties	Ja	Ja	Dialoog met obligatie uitgevers	Ja	Uitsluiting en verkoop positie

² Bron: Van Lanschot Kempen, 2023. *In een due-diligenceonderzoek onderzoekt een beheerder de maatschappelijke aspecten van een beleggingsbeslissing, met speciale aandacht voor negatieve impacts.

Bijlage II: Engagements door Engagement manager

Per 1 juli 2023 is Columbia Threadneedle aangesteld als de overlay engagement manager bedroeg het totale aantal engagements 514.³ Columbia Threadneedle heeft namens het Fonds 289 ondernemingen in 33 landen aangesproken. In de meeste gevallen betrof het de onderwerpen Klimaatverandering (22%) en Arbeidsomstandigheden (20%).

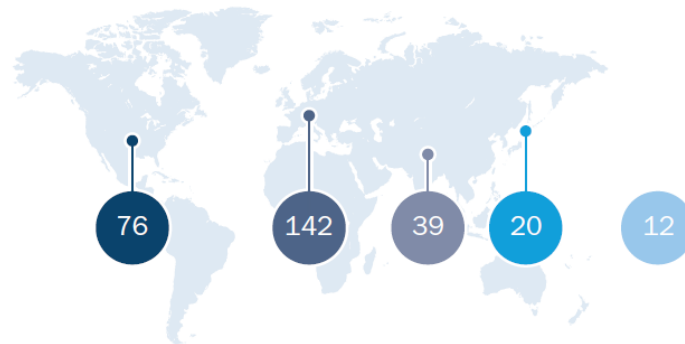
Bij 80 gevallen van deze engagement heeft dit aantoonbaar resultaat opgeleverd. Meestal betrof dit bestuurskwesties, waarbij het vaak ging over agendapunten voor de algemene vergadering van aandeelhouders.

Engagements door de engagement manager 2023

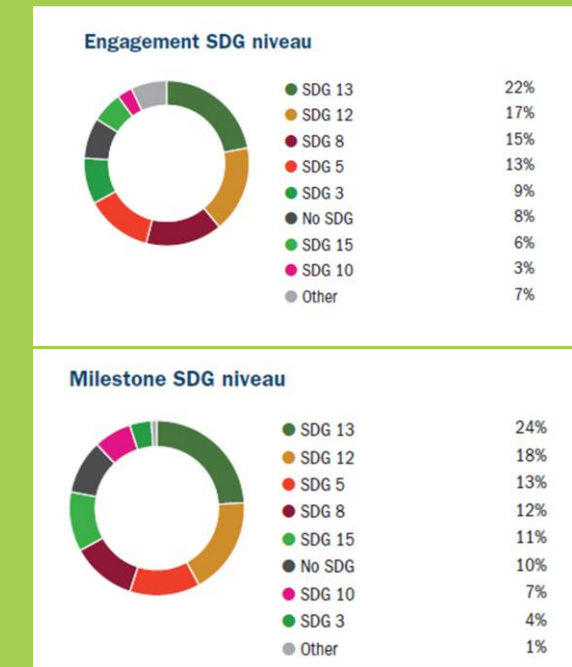
Bedrijven	
Aantal engagements	514
Aantal aangesproken ondernemingen	289
Aantal behaalde milestones	80

Engagement naar regio

- Noord Amerika
- Europa
- Azië (ex Japan)
- Japan
- Overig

De 514 engagements gericht op verandering kunnen als volgt worden onderverdeeld naar de volgende SDGs

³ Met een onderneming kan over meerdere thema's tegelijkertijd een dialoog worden gevoerd. Deze dialoog kan gericht zijn op zowel bewustwording als verandering. Dit kan tot enige overlapping leiden.

Bijlage III: Stemgedrag in 2023

Tot 1 juli 2023 is er als volgt gestemd:

Belegging-mandaat (Aandelen Wereld wijd)	Aantal	Percentage
UWV UBS Developed Equities Mandate		
Aantal agendapunten om op te stemmen	9.037	
Aantal agendapunten gestemd	8.867	98%
Aantal keer voor management gestemd	7.948	88%
Aantal keer tegen management gestemd	1,089	12%
Waarvan op milieu- en klimaat gerelateerde onderwerpen	74	1%
Waarvan sociaal gerelateerde onderwerpen	147	2%
Waarvan governance gerelateerde onderwerpen	8.816	98%
UWV Northern Trust Emerging Markets Equities Mandate		
Aantal agendapunten om op te stemmen	4,238	
Aantal agendapunten gestemd	3.650	86%
Aantal keer voor management gestemd	3.066	72%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	253	6%

Na 1 juli 2023 is er gestemd middels de overlay engagement manager:

Northern Trust overlay manager	Aantal	Percentage
Aantal vergaderingen waarop is gestemd	281	
Aantal agendapunten om op te stemmen	2.136	
Aantal keer voor management gestemd	1.761	82%
Aantal keer tegen management gestemd	339	16%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	35	2%

Bijlage IV: Overzicht vermogensfondsen en -mandaten per eind 2023

BELEGGINGSCATEGORIE	MANDAAT EN VERMOGENSBEHEERDER/ BELEGGINGSINSTELLING	OMVANG IN EUR (x 1000)	PERCENTAGE VAN PORTEFEUILLE
<i>Aandelen ontwikkeld Wereld</i>	UBS Aandelen ontwikkeld	1.238.161	14,48%
<i>Aandelen opkomend Wereld</i>	NT Aandelen opkomend	375.538	4,39%
<i>Niet-genoteerd vastgoed</i>	Townsend wereldwijd onroerend goed	885.644	10,36%
<i>Private Equity</i>	Partners Group Private Equity	408.818	4,78%
<i>Hypothecaire leningen</i>	Aegon Dutch Mortgage Fund	253.659	2,97%
	ASR NHG Fonds	122.575	1,43%
	ASR Non-NHG Fonds	365.937	4,28%
<i>Bedrijfsobligaties</i>	Blackrock Euro Credit	622.930	7,29%
<i>Hoogrentende bedrijven</i>	Capital Four HY Europa	599.354	7,01%
<i>Hoogrentende landen</i>	LGIM EMD Hard Currency	265.398	3,10%
	LGIM EMD Local Currency	260.047	3,04%
<i>Direct Lending</i>	Partners Group Direct Lending Mandate	154.023	1,80%
<i>LDI-producten</i>	Cardano Bonds en Swaps mandaat	1.805.123	21,11%
<i>Geldmarkt middelen</i>	Blackrock Inst. Euro Liquidity Premier	635.529	7,43%
	BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware Fund	72.822	0,85%
	JP Morgan Euro Liquidity Fund LVNAV	86.035	1,01%

Bijlage V: Overzicht SDG bijdrage vermogensfondsen en -mandaten per eind 2023 per miljoen geïnvesteerd vermogen

Mandaten	SDG 7	SDG 8	SDG 13
Cap Four Eur HY Bonds and Loans Mandate	3.5	4.9	15.9
UWV Blackrock IG Credits EUR	79.7	52.2	102.8
UWV NT Emerging Markets Equities Mandate	-6.0	-48.5	-15.7
UWV UBS Equity DM	99.1	-84.5	261.4

Bijlage VI: Toelichting klimaatdata

Klimaatdata wordt verzameld voor de categorieën aandelen, (investment grade en hoogrentende) bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed, via de dataprovider ISS ESG. Het proces is op hoofdlijnen als volgt:

- Klimaatdata van ondernemingen worden verzameld uit de jaarverslagen en andere publieke bronnen. In dit rapport wordt gebruik gemaakt van de jaarverslagen per eind 2022. Wereldwijd rapporteren ongeveer 3000 grote ondernemingen over hun emissie.
- Alle data worden gecontroleerd op betrouwbaarheid en wanneer nodig verwijderd.
- Een schatting wordt gemaakt voor de emissie van niet-rapporterende bedrijven. Uit historische data blijkt dat de accuraatheid verschilt per sector maar minder dan 30% afwijkt.
- Emissie wordt toegekend aan de portefeuille op basis van eigenaarschap van de onderneming. Als het pensioenfonds 0,1% van een onderneming bezit krijgt het bijvoorbeeld 0,1% van de emissie toegewezen.

De scope 3 emissies worden vastgesteld conform het CO₂e /GHG-protocol. Omdat er nog onvoldoende bedrijven over rapporteren wordt per sector vastgesteld wat de emissie in de waardeketen is en aan het bedrijf toegekend. Scope 3 is dus niet geschikt om individuele bedrijven te beoordelen.

Alle afbeeldingen gebruikt in dit verslag zijn afkomstig van <https://unsplash.com>. Unsplash verleent een onherroepelijke, niet-exclusieve, wereldwijde auteursrechtlicentie om foto's van Unsplash kosteloos te downloaden, te kopiëren, te wijzigen, te distribueren, uit te voeren en te gebruiken zonder toestemming van of toeschrijving aan Unsplash of de fotograaf zelf.

